

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	48 K
Félévre	24 K
Negyedévre	12 K
Egy óra	4 K

Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 16. szám.

Szombat, január 19.

Január 29-ikéig elhalasztották a bresztlitovszki tárgyalásokat.

Budapest, január 19. A Magyar Távirati Irodának jelentik ma Breszt-Litovszkból:

A politikai és területi kérdések rendezéséről tárgyaló bizottság megegyezésre jutott a háború folytán megszállott területekről kivonult lakosság visszatelepítése dolgában.

Ezután újból tárgyalták az önrendelkezési jogról való döntés kérdését.

Németország delegáltja ragaszkodik ahhoz, hogy a képviselőtestületeket választás útján kell kiegészíteni.

Trockij ragaszkodik a legszélesebb alapokon nyugvó népszavazáshoz.

E kérdés megvitatását elnapolták.

Ezután áttértek arra, hogy mik legyenek a határai azon területeknek, amelyek majd sorsukról döntenek.

Hoffman tábornok egy kijelölt térképet terjesztett elő, amelyen vita indult meg. A döntést ebben a kérdésben is elnapolták.

Trockij ezután bejelentette, hogy **belpolitikai okokból egy hétre elutazik Breszt-Litovszkból.** Ezalatt Joffe fogja helyettesíteni.

A tárgyalások folytatását ezután **jan. 29-ére halasztották. A központi hatalmak delegáltjai kifejezték abbéli reményüket, hogy Trockij visszatérése után sikerül végleges megegyezésre jutni az orosz delegáltakkal.**

Trockij Pétervárra utazott.

Budapest, jan. 19. Breszt-Litovszkból jelentik a M. T. I.-nak jan. 18-ról: Trockij ma éjjel Breszt-Litovszkból Pétervárra utazott. Az orosz delegáció többi tagja és egész személyzete Breszt-Litovszkban maradt.

Stockholm, jan. 19. Itteni bolsevik körök szerint Trockij legközelebb Breszt-Litovszkból Pétervárra utazik, hogy a többi népbiztosokkal tanácskozzék az alkotmányozó gyűlés összehívásáról, azután visszatér Breszt-Litovszkba.

Wekerle Sándor Bécsben.

Bécs, jan. 19. Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este Bécsbe érkezett. A Magyar Házban szállt meg. Este tanácskozásokat folytatott Seidler osztrák miniszterelnökkel, ma délelőtt pedig Stöger-Steiner hadügy-miniszterrel.

Wekerle ma délután kimegy Laxenburgba, ahol kihallgatáson jelenik meg öfelsége előtt.

Nyílt levél Károlyi Mihály ellen.

Budapest, jan. 19. Az Ujság mai száma feltűnést keltő nyilatkozatot közöl Károlyi Imre gróf tollából. Szokatlanul éles hangon kérdi a cikkben Károlyi Imre gróf a szerinte hazaellenes irányzat főképviseletétől: Károlyi Mihály gróftól, hogy **meddig még?**

Az Ujság mai száma közli még, hogy Károlyi Imre gróf lemondott a Magyar Banknál viselt elnöki állásáról. A lemondást a lap nyílt levéllel hozza kapcsolatba.

Seidler a király előtt.

Bécs, jan. 19. A király tegnap este kihallgatáson fogadta Seidler osztrák miniszterelnököt és Toggenburg belügyminisztert.

A harctéren nincs ujság.

Budapest, jan. 19. A vezérkar főnöke jelenti: A harctereken nem fordult elő semmi. A vezérkar főnöke.

Wallentiny lemondása.

Berlin, jan. 19. Az összes lapok Wallentinynek lemondásával foglalkoznak. Kiemelik kiváló tulajdonságait.

Az alldeutsch lapok elégtétellel állapítják meg, hogy Wallentinyvel Bethmann Hollweg volt kancellár utolsó képviselője távozott hivatalából.

A berlini lapok jelentését Wallentiny távozásáról megerősíti amaz udvari jelentés, hogy a császár jan. 17-én fogadta a polgári kabinet új főnökének jelentését.

Románia képviselői elhagyják Pétervárt?

Rotterdam, jan. 19. Pétervárott valószínűnek tartják, hogy Románia összes képviselői el fogják hagyni a fővárost.

Vér folyik Odessza utcáin.

Budapest, jan. 19. A Reutter-tügnökség jelenti Pétervárról: Odessza utcáin az ukrán csapatok és a tengerészek között csata folyt le. Az ukránok megszállva tartják a színházat, az utcákon gépfegyvereket állítottak fel. **A harc az egész városra kiterjedt. A vörös gárda vezérét halálosan megsebesítették.** A Sympé cirkáló más csatahajókkal együtt megjelent a kikötőben és tüzelést indítottak. A város több részét a maximalisták elfoglalták.

Egy asszony lőtt rá Leninre.

Lugano, jan. 19. A „Corriera de la Sera” jelenti Pétervárról: A Lenin elleni merényletet egy asszony követte el, aki nyomban eltűnt. Lenint a golyók nem találták el. A lapok szerint nyilván újabb terrorista korszak kezdetét jelenti a merénylet.

Zátonyra jutott angol hajók.

London, jan. 19. Két angol torpedóüző hazatérés közben heves hóviharak folytán a skót partok közelében zátonyra jutott. Mind a kettő elsüllyedt. A legénység egy matróz kivételével a tengerbe fult.

Elsüllyesztett amerikai gőzös.

Páris, jan. 19. A párisi Journalnak jelentik Newyorkból, hogy egy tengeralattjáró a Galvesteni öböltől száz mértföldnyire elsüllyesztett egy amerikai gőzöst. A hír a közönség körében nagy izgalmat, a tőzsdén pedig általános hanyatlást idézett elő.

Vonatkatasztrófa.

Königsbergből jelentik: Jan. 18-án egy Rigába szabadságosokat szállító vonat összeütközött egy személyvonattal. 25 halottja és 50 sebesültje van a karambolnak. Az anyagi kár igen nagy.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, január 18.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

Különös esemény nem volt.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, január 18.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Az arcvonal legnagyobb részén csekély volt a harc tevékenység, amely csupán a Cambrai-tól délnyugatra levő védéken volt érethet. Prosnestől északra és északkeletre végrehajtott kisebb vállalkozásokkor foglyokat ejtettünk és szállítottuk be.

Keleti harctér:

Semmi ujság.

Macedon és elasz arcvonal:

Helyzet változatlan.

Ludendorff.

A nagybecskereki Misszió-Társulat.

Hétfőn lesz a közgyűlés. — Megjelent az évi jelentés.

Csőndben, minden zajos reklám nélkül immár majdnem két éve működik Nagybecskereken egy jótékony egyesület, amelynek létezését ezek áldják, mert hisz ezeknek könnyét törli le a sok háborús szenvedések közepette. A „Szociális Misszió-Társulat nagybecskereki szervezete, ez a hivatalos neve a jótékony egyesületnek. Az eszme, a megalakítás gondolata egy fennkölt lelkületű, finom látókörű uriaszonyé: Jankó Ágostonné alispánné, aki mint az egyesület elnöke a szegények és a gyermekek iránti odaadásával, a szervezésben és a vezetésben való képességével az egyesületet olyan nivóra emelte, amellyel kevés vidéki város dicsekedhetik. Érdekes, hogy a belügyminiszter a közegészségügy reformjáról a „Politika“ c. folyóiratban írott cikkében most sürgeti az ilyen hasonló célu egyesületek szervezését, amelyeknek főcéljuk — a gyermek- és anyamentés. Örvendetes és büszke lehet rá Nagybecskerek, hogy itt már mint jól bevált intézmény van működésben ilyen egyesület.

Hétfőn, jan. 21-én tartja közgyűlését a Misszió-Társulat Jankó Ágostonné elnöklésével. Egy 24 oldalas szerény kis füzetben jelent meg a Társulatnak jelentése az 1916—1917. évekről. A füzet, amelyet Jankó Ágostonné adott ki, Magyary Pál, a Misszió-Egylet volt egyházi tanácsosának lelkes, bevezető sorai után több fejezetben ismerteti ennek az áldásos intézménynek megalakulását, működését és ennek eredményét.

Az első fejezet mindjárt a „Nővédelmi iroda“, amelyről a füzet ezt írja:

A nővédelmi iroda.

Társulatunk 1916. évi április hó 9-én alakult meg, mint a budapesti Szociális Misszió Társulat nagybecskereki szervezete. Megalakulásunkat megelőzőleg Rónai Paula és Petra nővérek a budapesti Szociális Misszió Társulat belágrjai tartottak városunkban egy nyilvános felolvasást, lelkesítve, buzdítva hölgyközönségünket, hogy a nehéz háboru okozta sok szenvedéssel sújtott szegényeket vegye pártfogásába.

Lelkesítő szavaik visszhangra találtak, társadalmunk minden rétegében megindult a taggyűjtés és két hónappal a buzdító előadás után 200 taggal megalakult Rónai Paula nővér jelenlétében a nagybecskereki Szociális Misszió, mint a budapesti Szociális Misszió Társulat nagybecskereki szervezete

Az elnökség és tisztikar megválasztása után elhatározottak, hogy létesítsünk egy Nővédelmi Irodát, amelyben hetenként kétszer és pedig hétfőn és csütörtökön délelőtt önként jelentkező hölgyek foglalkoznak a szegény nők panaszai felvételével és azoknak orvoslására minden lehetőt elkövetünk. Elhatároztuk még, hogy létesítsünk egy Népleány Egyesületet a szegényebb sorsú leányok és cselédek részére, amelyben minden vasárnap felolvasást, vallási oktatást és szórakoztató előadást tartanak fiatal úrileányok.

Janiás Döméné úrnő kérésünkre szíves volt a Hunyadi-utcában lévő házában egy üres, tágas, szép üzlethelyiséget Nővédelmi Irodának díjtalanul átengedni, amelyet kölcsönként butorokkal berendezve, még 1916. évi április hónapban megkezdtük nővédelmi működésünket.

Már az első napokban tömegesen kerestek fel a szegény asszonyok irodánkat, különféle kérelemmel. Legtöbbször hozzátartozókat keresték, akik a harctéren eltűntek, az irni olvasni nem tudók pedig levelezőlapjaikat hozták olvasás és válaszírás végett. Vadházasságban élő asszonyok kérték közbenjárásunkat, hogy gyermekeik törvényesítése céljából rövid szabadságot kaphasson gyermekeik természetes atyja; és mikor ezt néhány esetben sikerült kieszközölnünk és a szükséges irások és engedélyek megszerzése által az egybekelést és a gyermekek törvényesítését lehetővé tettük, ettől kezdve irodánk igen keresett lett és a legnagyobb bizalommal fordultak hozzánk minden bajukban.

Alamizsnákat nem osztogattunk, hanem közvetítettünk becsületes munkát; ha beteg jelentkezett, orvosról, gyógyszerrel gondoskodtunk, ha valamely segélyért fordultak hozzánk, jegyzőkönyvet vettünk fel és egyetünk két tagja otthonában kerestek fel a kérelmezőt, alapos környezeti tanulmányozás által meggyőződni a panasz indokolt voltáról, úgy arról is tájékozódni, hogy miként segíthetünk a kérelmezőn. Ezek a környezeti tanulmányozások egy egész más, eddig ismeretlen világot tartak fel előttünk: megösmertük a különbséget szegény és szegény között és megtanultuk azt, hogy legnagyobb szükség a legszeleesebb alapra helyezett gyermekvédelemre van. Ez érlelte meg bennünk a napközi otthon létesítése és a beteges gyermekek kitelepítésére az elhatározást. Itt láttuk „kényszerítő szükségét“ teli gyermeknépkonyháknak és hogy a sok meztelb didergő szegény gyermeket oltó, vagy ingyen lábbelivel elláthassuk, megcsináltuk cipészműhelyünköt.

Azóta még népesebbek irodai napjaink, mert minden hétfőn utalványokat adunk ki a reászorultaknak ingyen cipőre, amelyet műhelyünkben keserves nehézségekkel szerzett bőrből készítenek. Környezeti tanulmányozásaink közben tapasztaltuk, hogy nagyon sok iskolaköteles gyermek nem jár iskolába, hogy tehát a nép művelődését is előmozdítsuk, még indokolt esetben is csak úgy adunk ki cipőutalványt, ha a gyermek iskolalátogatását az illető tanító igazolja.

Százakra megy azok száma, akik irodánkban felkeresnek; ezeket mi mind felkeressük otthonukban, úgy, hogy már a város legszegényebb családjai személyesen ösmerjük. Igen sok ügyben a hatóságoknál közbenjárunk, ahol a legmesszeemenőbb jóakarattal támogatják védeceinket. A legbizalmasabb családi ügyeikben is hozzánk fordulnak és tanácsunkat oly megható bizalommal fogadják, hogy látni rajtuk, mennyire megnyugodva és megvigasztalva térnek otthonukba.

Eddig 531 környezeti tanulmányt végeztünk a felvett jegyzőkönyvek alapján, tehát 531 család nyomorát megösmerve, ennyinek igyekeztünk anyagi támogatással, közbenjárással, vagy más uton módon segítségére lenni.

1916. évi november hó 1-én költöztettük át irodánkat a saját magunk bérelte helyi-

ségbe, amelyet néhány magát megnevezni nem akaró jóakarónk szép, új butorokkal rendezett be; azóta ebben a barátságos helyiségben igyekszünk szerény tehetségünk szerint szegényeink során enyhíteni.

(Folytatjuk.)

HIREK

— **Orvosi kinevezések.** Dr. Steuer György, Torontárvármegye főispánja Avender Miklós dr. ernőházi községi orvost törökbecsei, Izsák Simon dr. nagylajosfalvai községi orvost párdányi és Trankovics Sándor dr. zémendi községi orvost alibunári járásorvossá nevezte ki.

— **Ülések a városházán.** Ma délelőtt Perisics Zoltán dr. polgármester elnöklésével a városházán tanács-, árva- és iparügyi ülés volt, amelyeken folyó ügyeket intéztek el.

— **Eljegyzés.** Krumenacker Károly nagybecskereki bankhivatalnok eljegyezte Hutter Alma urleányt, özv. Hutter Jánosné leányát Nagybecskerekéről.

— **Előadás a szabad liceumban.** Vasárnap délután 4 órakor a szabad liceumban Deák Vidor rendőrkapitány tart előadást „Állami beavatkozás és legelgyatottabb terei“ címen. Előadásának vázlata a következő: Állam. — Társadalmi érdekharcok. — Állami beavatkozás. — Ennek néhány példája a primitív és modern társadalmakban. — A szabad változtatás. — A beavatkozás és a magánjog. — A tulajdon és család jog intézménye az Egyház és a világháboru nézőpontjából. — Az utódok veszélyeztetése. — Prognózis a természetes kiválasztás és individualizmusra való tekintettel. — Befejezés.

Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

— **Elbocsátják a nőket a katonai irodákból.** Körülbelül egy évvel ezelőtt a katonai irodák, gazdasági hivatalok és kórházak férfi irodista személyzetét kicserélték és nőekkel váltották fel. Azóta kis, fiatal leányok végeztek az egyébként rendkívül fontos nyilvántartási munkákat havi 160 és 200 koronás fizetésért. Utóbb a katonai kincstár rájött, hogy a lányok munkája nincs arányban az eléggé tekintélyes fizetéssel, mert ugyanazt a munkát a segéd-szolgálatos önkéntesek, esetleg irni tudó alkalmatlanok napi 8 kr. lönungért is elvégzik. A napokban jelent meg parancsban, hogy február elsejével az összes nőket elbocsájtják a katonaság szolgálatából s csak a szakácsnőket, esetleg mosogató és mosónőket fogják visszatartani. Ezzel azután megszűnt a kis irodista leánykák szépen indult karrierje és visszamehetnek a civil irodákba, üzletekbe, varrodákba, ahonnan tavaly kiröppentek és ahol helyeik azóta is üresen maradtak.

— **Betáblázott adósságok bejelentése.** Figyelmeztetjük a ház- és földtulajdonosokat, hogy az ingatlanukat terhelő, betáblázott adósságokat, amelyek után adókedvezményben részesülnek, e hó 31-ig jelentsék be a községi előljárásnál, illetve a városi adóhivatalban.

DR. HEINERMAN SZANATÓRIUMA NAGYBECSKEREKEN.

Főlvétetnek mindennemű betegek.
Modern berendezés és felszerelés.
Gondos kezelés és ápolás.

Telefon 330.

Szombaton, január hó 19-én három előadás: 3, 5 és 9 órakor.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Vasárnap, január hó 20-án négy előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Telefon 330.

A tanító nő.

Bródy Sándor színműve 4 felvonásban. Rendezte: Dr. Janovics Jenő.

Főszereplők: Berky Lili, Várkonyi Mihály, Szentgyörgyi István, Mészáros Alajos, Laczkó Anna, Dászéri Gyula.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Vasárnap, 1918. évi január hó 20-án:

Tünő napsugarak.

Dráma 5 részben. — A főszerepben: Lidia Borelli.

— Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor. —

Gyönyörű kísérő műsor.

Helyárak:

Páholyülés 1-80 K, zsölye 1-50 K, I. hely 1-00 K, II. hely 1-00 K, III. hely 60 fillér.

— Csendőr és rokkant katonák afférja a Juranics-utcában. Tegnap délután Komáromi Márton csendőralörmostet kiküldték a Juranics-utcába, hogy az ott lakó Sztaiics Stéva földmivest állítsa elő a város házára, mert a katonaság részéről keresik kihallgatás végett. A csendőr a parancsnak eleget téve, felszólította Sztaiics Stévát, hogy menjen fel vele a város házára. Ez azonban vonakodott a felhívásnak eleget tenni, sőt egész háza népével, az apjával, az anyjával együtt ellentállt a csendőrnek, az egyikük még botot is emelt ellene. A csendőr látva a veszedelmes helyzetet, elővette szolgálati revolverét és közvetlen közlelől rálőtt Sztaiics Stévarra, akit a golyó a nyakán talált. Súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel bevittek a kórházba, a csendőr ellen pedig a vizsgálat megindult, hogy jogos volt-e a fegyverhasználat.

— Aki kiöntötte a hamis tejet. Gardinovaeski Jócáné tejárus asszonyt tegnap egy rendőr előállította a kapitányságra, mert két kanna tejet, amit eladásra szánt, gyanusnak talált a temesvári vegyvizsgáló állomás itt időző vezetője. Mikor a rendőrség épületének bejáratához értek, az asszony a két kanna tejet kiöntötte a földre. A rendőrbíró nyomban itélkezett is felette, még pedig szigorubb büntetést kapott így, mintha hamis tejt itéltek volna el. A büntetése ugyan öt napi elzárás és külön 30 kor. pénzbüntetés lett.

— A Bégaba fult ló. Ma déltáj Kurländer Imre fakereskedő egyfogatu kocsjába befogott ló a Toldi Ferenc-utcában megbokrosodott, elszakította a hámat és elmenekült. A Bégáig meg sem állt, ott a hid környékén beleugrott a vízbe és belefult. A hajómunkások fogták ki a vízből.

— Ne rázd a rongyot! Rossz szokásuk a nagybecskereki cseledeknek (sőt talán a tisztogatást maguk végző naccságoknak is), hogy reggelenként a tisztogató rongyot az ablakon át az utcára rázzák ki, nem kis bosszuságára az éppen arra haladó embertársuknak. A rendőrkapitányság a beérkezett több panasz kapcsán felhívja a szobacikák figyelmét, hogy a törő rongynak az utcára való kirázása kihágás, amely büntetéssel jár.

— Eladó családi sírbolt. Egyik aradi lapban jelent meg a következő hirdetés Családi kriptá, főbejárathoz közel, eladó. A sors változóságának mily csapásai kényszeríthetnek valaki: erre a szomorú elhatározásra.

— Adomány. Kohn Márk helybeli cipész mester 10 K adományozott a rokkant katonák részére.

— A Városi Mozinak ma és holnap nagy attrakciója lesz, amenyiben bemutatásra kerül Bródy Sándor nagy színműve: „a tanítónő” a filmen, egyik legkiválóbb művésznőnk, Berkly Lilyvel a főszerepben.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Kontschan Flórián rk. népf. örmester a cs. és kir. 12. gy.-ezredben, bánya-felvigyázó és Fuchs Éva Erzsébet rk. — Predojevics Mihály gk. munkás és Szekács Mária rk. — Goja Vladimir gk. népf. gyal. a cs. és kir. 29. gy.-ezredben, szabó és Novákov Vidovszava gk.

Születések: Badini Badiny Gyula ág. h. ev. máv. hivatalnok, leány. — Sztolics Katalin rk.

varrónő, fiu. — Néh. Szajbel Pál rk. máv. kocsivezető, fiu. — Gajin György gk. földmives, fiu. — Schreiner Miklós rk. napszámos, leány. — Ambrózy János rk. kőműves, fiu. — Fiedler János rk. pék, fiu.

Halálhíradások: Popov Radmila rk. 5 hónapos, bélhurut. — Dojko Dobra gk. 75 éves konyhakész, tüdőbetegség. — Wittmann Imre rk. 4 éves, bélhurut. — Horváth József Béla rk. 12 napos, életgyenge. — Oláh János rk. 15 hónapos, tüdőlob. — Özv. Kásztori Péterné rk. 65 éves, veselob. — Funk Erzsébet ág. h. ev. 4 éves, kanyaró. — Halász Róza rk. 3 éves, bélhurut. — Özv. Volk Józsefné. rk. 51 kétégyü billentyűk elégtelensége. — Gyurics Radovan Vidor gk. 4 éves, hevenyveselob. — Makovics Jánosné rk. 53 éves, id. veselob. — Török Rozália Vilma rk. 2 éves, szivhüdes (rachitis). — Feketics Györgyné rk. 46 éves, tüdővész.

Három évig orosz fogságban.

Scheirich Pál 29-es főhadnagy elmondja a „Torontal”-nak fogságbeli élményeit.

— Saját munkatársunktól.

Nagybecskerek, január 19.

Könnyed járásu, fess, fiatal katonatiszt ugrott le pár nap előtt reggel a zombolyai keskeny-vágányuról Gallérján a 29-esek ismert kék parolinját viselte. Itt-ott ismerős, csodálkozó megszólítás, barátságos üdvözlés kísérte lépéseit, amelyeket nem tudott eléggé gyorsítani, hogy mielőbb átléphesse a régóta nem látott szülői ház küszöbét. Scheirich Pál 29. gyalogezredbeli tényleges főhadnagy most érkezett haza két heti utazás után orosz hadifogságból, ahol majdnem teljes három esztendőt töltött. 1915 február 7-én Oszlovicán, Mezőlahore előtt került sebesületlenül fogságba, miután századát az oroszok körülkerítették. Most mint rokkantat bocsájtották haza, jól lehet a sneidig katonatiszt egyáltalán nem kelti a rokkant benyomását, sőt makkegzségesnek érzi magát, úgy, hogy szabadságának letelte után nyomban a frontra jelentkezik. Dehát egy kis ügyességgel meg lehet téveszteni az árgusszemű orosz orvosokat is és Scheirich Pál volt elég ügyes ahhoz, hogy a régóta nem látott szép magyar hazát ilyen módon lássa megint viszont...

A „Torontal” munkatársa a következő érdekesebb epizódokat jegyezte fel Scheirich főhadnagy elbeszéléséből:

— Fogságom egy részét az irkutzki tiszti fogolytáborban éltem le. Két tábor volt itt, az egyik a gorodoki, a másik az irkutzki városi. Mindegyikben 400—400 fogoly osztrák magyar, német és török tiszt várta a szabadulás idejét. Időnként nyelvek tanulással töltöttük. Az osztrák tisztek közül többen tökéletesen megtanultak magyarul. Volt zenekarunk, ezenkívül kertészettel, festéssel és tennisszel szórakozhattunk, de a táborból soha ki nem volt szabad mennünk még öt kíséretben sem. Az élelmezésünk 1916 áprilisáig elég jó volt, ezután azonban bizony nagyon siány. Vacsorára 3 krumplicat adtak, a kenyér fekete volt, mint a bácskai föld és lisztet bizony sokszor hetekig sem láttunk. A drágaság különösen mostanában Oroszországban már elviselhetetlen. Egy font burgonyáért 40—50 kopeket kérnek (kb. 2 K 80 f.) és egy font cukor ára 8—10 rubel (60—70 korona).

Talán érdeklő a nagybecskerekieket, kik voltak velem együtt a 29. gy.-ezredből az orosz fogságban. Ezek: Koskaria és Bandl Károly századosok, Bernhardt Konrad főhadnagy, Birg György, Hass Béla, Perisics Pál és Vásárhelyi hadnagyok, Becker János, Meinhold Viktor, Vojkica György, Dengl, Helfrich, Keppich, Delfel Aladár zászlósok, Kamizsár András és Guttman hadapródok. Ott voltak még Krumenacker József és Róth Vilmos 46. gy.-ezredbeli főhadnagyok, Sztanicsa tüzérszászlós, Balogh Zsigmond honvédszászlós és Szoboszlav Sándor honvédhadnagy. A legénységi táborban volt Milich dr. itteni ügyvéd.

Volt magyar lapunk is. „Szbériai az Est” volt a címe. Szerkesztője Gergely dr. monori ügyvéd volt. Előfizetési ára 30 kopek volt egy hónapra. Szerkesztőségi helyiség egy konyhában volt. A lap ünnepi száma sokszor 80—100 oldal is volt művészi rajzokkal illusztrálva, amelyek persze mind a rabság keserveit ecsetelték.

(Folytatjuk.)

TÖRVÉNYSZÉK

§ Árdragítási vád egy kereskedő ellen. Ma délelőtt a nagybecskereki kir. törvényszék Somogyi András 27 éves helybeli fűszerkereskedő ügyét tárgyalta, aki az 1916. IX. törvény-cikkbe ütköző árdragítási visszaéléssel volt vádolva. A vád szerint Somogyi 1917. május-juniusában összevásárolt 1030 kgr. mézet, kilóját 12 kor.-ért és azt 14 kor. 50 fillérért adta el, vagyis — a vád szerint — közszükségleti cikket felhalmozott, hogy azt mint ügynök használna tovább adja. A mai tárgyaláson Somogyi azzal védekezett, hogy ő a főtean csemegeüzletet akart nyitni ezért vásárolta a mézet. Később azonban lebeszélte őt az üzletnyitásról, mire a mézen egy utazó közvetítésével tudott Árdragítást nem követett el, mert hisz közben a méz ára felment, ő pedig nem halmozás végett vásárolta össze. — A bíróság Somogyi védekezését beigazoltnak látva fölmertő ítéletet hozott, amely ellen a kir. ügyész felebbezett.

Csak
RÁDIUM
sós borszeszt
használjunk test- és egészségápolásra.

Nagy üveg	K 12—
Közép üveg	K 6'30
Kis üveg	K 2'20

Gyártja: A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szesztímító Részvénytársasága
Nagykanizsán.

Meghívó.

A nagybecskereki gradnolica-csonitka-nagyed-beli háromtagos földbirtokosok gazdasági szövetkezete 1918 február 7-én délután 2 órákor a gradnolicai gör. kel. hitfelekezeti iskolában

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre a szövetkezeti tagok ezennel meghívotnak. A kellő számú tagok meg nem jelenése esetén a közgyűlés f. évi február 14-én délután 2 órai kezdettel fog megtartani.

Nagybecskerek, 1918 január 18.

Szövetkezeti igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, jegyzőkönyvvezető, három hitelesítő és szavazatszedő kijelölése.
2. Az 1918. évi költségvetés tárgyalása és megállapítása.
3. A nagybecskereki 5873. sz. tjkvben felvett 2721. sz. ház megvételének ügye.
4. Indítványok.

64—1918. szám.

79—3.1

Hirdetmény.

Nagyzezsény község egy jegyzői irodai teendőiben jártas munkást keres.

Az önállóan dolgozni tudónak fizetése havi 200 korona és esetleg némi melléklévedelem. Pályázhatnak nők is.

Nagyzezsény, 1918 január 14.

Nagyzezsény község előljárósága.

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti nincsen szaga, nem piszkít.
Barna zsír, mindig eredeti pecsétes Dr. Flesch-félet kérjünk. Próbátégely 2 30 K, nagy tégely 4 K, családitégely 11 K. — Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető.
Dr. FLESCHE E. „Korona” gyógyszerára Győr.

Malomipari és Áruforgalmi R.-t.

Budapest, V., Gizella-tér 3.

Sürgőnycim: Malombank.

Telefonszám 134-94.

67

Konyhakerti magvakat

míg a készlet tart
napi áron szállítunk.

A nagy maghiányra való tekintettel,
rendelések csak a beérkezés sor-
rendjében vehetők figyelembe.

Csiraépességért, tisztaságért szavatolunk.

Versecz thjf. város rendőrkapitánysága.
109—1918. rk. kig. 82—2.1

Vásár-hirdetmény.

A verseczi „Gyertyaszentelő Boldog-
asszony” országos vásár a m. kir. minisz-
terium 1933—916. eln. számú rende-
letének 2. §-a értelmében nem a rendes
keretek között, hanem 1918 január hó
27-én és pedig állat- és kirakóvásár egy
és ugyanazon napon fog megtartatni.

Marhat csak nappal és pedig reg-
geli 6 órától este 5 óráig szabad fel-
hajtani.

Kereskedők és iparosok kötelesek
iparigazolványukat magukkal hozni és
kivánatra felmutatni és különösen figyel-
meztetem a közönséget, hogy a kocsik
elé befogott lovak és szarvasmarhák is
szabályszerű marhalevelekkel látandók
el, mert marhalevél nélkül a vásártérre
kocsik elé fogott állatok bebocsájtani
nem fognak.

Nagybecskerek r. t. város rendőrkapitányától.
6409—1917. rk. szám. 1450—x.2

Hirdetmény.

Az országos közlekedési miniszter urnak
130000—1917. számú rendelete értelmében
Nagybecskerek r. t. városban a tehéntej leg-
magasabb ára az alispán ur ömeltósága által
a következőképpen állapított meg:

1. A termelő és másfelől a tejkereskedő,
tejszövetkezet, feldolgozótelep vagy tejszűjtő
állomás közötti viszonylatban 72 fillér.

2. A termelő és fogyasztó közötti viszony-
latban házhoz szállítva 76 fillér.

3. A tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó-
telep, tejszűjtő állomás és másfelől a fogyasztó
közötti viszonylatban 80 fillér.

Aki a fent megállapított áraknál magasabb
árt követel vagy elfogad, úgy az is, aki ma-
gasabb árt fizet vagy ígér, kihágást követ el
és 2000 (kettőezer) koronáig terjedhető pénz-
büntetéssel és 2 (kettő) hónapig terjedhető el-
zárással fog büntettetni.

Nagybecskerek, 1917. évi december hó 15.

Dr. Dek Vidor
rendőrkapitány.

Ügyes, szobát
kefézni tudó

takarítónő kerestetik

reggel 6-tól 11 óráig

78

Cím a kiadóhivatalban.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Viszketeg, ruh, sömör, bőr- baj, régi sebek ellen biztos és gyors hatású szer a Boróka-kenőcs.

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis té-
gely 3 K, nagy tégely 5 K, családi tégely
9 K, hozzávaló Boróka-szappan 4 K hosz-
nálati utasítással. Készíti:

Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykörös.

Nagybecskereken kapható:

Czikajló László és Nikolits Emil
* gyógyszerárban. *

Ajánlunk körisfa-keréktalpot és küllöt,
waggonvételnél mérsékelt árban.

Reiner Sándor és Társa

nagyváradai fatereskedők. 75

Alibunári főszolgabírótól.

6002—1917. szám.

64—3.3

Pályázati hirdetmény.

Számos községben üresedésbe jött és jelen-
leg helyettesítés útján betöltött községi őrnöki
állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állással 1040 korona fizetés, 160 korona
lakbér és természetben kiszolgáltatandó 2 öl
tüzifa jár.

A pályázati kérvények január 31-éig az
alibunári járási főszolgabírói hivatalhoz nyuj-
tandók be.

Alibunár, 1918. évi január hó 1-én,

Radonits, főszolgabíró.

**Viseljen
talpvédőt**

(garantált, valódi talpbőrből) mivel ez
szolgál biztosítékul, hogy a lábbeli
tartós marad, megtakarítja az újra
való talpalást és védelmez nedvesség
ellen. Csak viszontelárisítónak adja
el nagybani árak mellett

Braunstein. Wien I., Griechengasse Nr. 7.
talpvédő kereskedése.

Legkisebb szállítás egy postacsomag,
minden nagyságu talpvédővel felszerelve.

Február hóban eladásra kerül

64 db fajtisza, szőke, göndörszörű,
átvésztelt, kiválóan szép 1 éves

mangolica tenyészkán.

81

Probst István gazdasága Torontálszécsány.

Elsőrendű bőrszirt Braunstein-cég

(viz- és savmentes)
különböző nagyságu dobozokban szállít

Wien, I., Griechengasse 7. — Legkisebb
rendelhető mennyiség 1 postacsomag.
74 Képviselek mindenütt felvétetnek.

Legnagyobb szenzáció!

20 fillérbe
kerül 1 kiló fehérenemű

hőféhéren tisztára mosva, csaknem
fáradtság nélkül és szavatossággal
ártalmatlanul csak a

„Tow-Tow“

prima mosópaszta és universal tisztítószerrel történik.

„Tow-Tow“

pasztával mosunk fehéreneműt, tisztítunk mindennemű edényeket és padlót stb.
anélkül, hogy hozzáadnánk szappant, szódát, lugot stb.

„Tow-Tow“

egyedüli, mely mindig használatra kész.

„Tow-Tow“

egy csaknem általánosan használt már népszerű mosó- és tisztítószer, mert
legjobb és legolcsóbb; nem szabad tehát egy háztartásban, kórházban, kolos-
torban, árvaházban, szállodában, szanatóriumban, vendéglőben, fogyasztási
szövetkezetekben hiányoznia.

„Tow Tow“

az összes meglévő utánzott pótmosószerrel nem árban, hanem összehason-
líthatatlan és felülmúlhatatlan tisztító hatásában versenyeznek.

„Tow-Tow“

ből 5 kiló bruttó, mely 20 korona, elegendő 70—80 kg ruha vakítóan fehér
kimosásához. Egy láda 10 kg.

„Tow-Tow“

37 koronáért 150—160 kg ruhához és egy láda 20 kg.

„Tow-Tow“

70 koronáért 300—350 kg ruhához elegendő.

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

„Tow-Tow“

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁREBT
KÖZÜL A „TORONTAL“ POLITI-
KAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.